

מ"י 24503/04/19 - מדינת ישראל נגד עדנאן קאסם

בית משפט השלום בנצרת

מ"י 24503-04-19 מדינת ישראל נ' קאסם

בפני כבוד השופטת רות שפילברג כהן
המבקשת מדינת ישראל
נגד
החשוד עדנאן קאסם

החלטה

1. זוהי בקשת המבקשת - משטרת ישראל (תחנת נצרת), להאריך את תוקפם של תנאי ערובה שניתנו מכוח סעיף 58(א) **לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996** (להלן: "**חוק המעצרים**"). בקשת המבקשת הוגשה ביום 19/5/19.

2. המשיב נעצר ביום 10/4/19, מכוח צו מעצר שהוצא נגדו בגין חשדות לביצוע של שורת עבירות שעבר במקום עבודתו, מרכז גמילה בנצרת, שבו על פי הטענה, מטופלים נגמלים רבים, ואשר מפוקח על ידי משרד הבריאות. מדובר, בין היתר, בחשד לעבירות שוחד, קבלת דבר במרמה, ואף מעשה מגונה.

3. ביום 11/4/19 הובא החשוד לבית-המשפט, וניתנה החלטה על הארכת מעצרו עד ליום 14/4/19, בשעה 12:00, בהתאם להסכמת הצדדים. בהארכת מעצר שנייה, הוארך שוב מעצרו בהסכמה עד ליום 18/4/19, בשעה 12:00. בדיון שהתקיים בפני ביום 18/4/19, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמה לפיה המשיב ישוחרר בתנאים מגבילים כלהלן:

- א. ייאסר על המשיב להתקרב למקום עבודתו במרכז גמילה נצרת, למשך 30 ימים.
- ב. המשיב לא יצור קשר עם המעורבים בפרשה, כולל המתלוננים, למשך 60 ימים.
- ג. המשיב יחתום על ערבות עצמית בסך 10,000 ₪ להבטחת קיום תנאי השחרור ולהבטחת התייצבותו במשטרה.
- ד. תיחתם ערבות צד ג' בסך של 10,000 ₪ להבטחת קיום תנאי השחרור ולהבטחת התייצבותו במשטרה.

בהתאם להסכמת הצדדים הוריתי בהחלטתי מאותו היום על שחרור המשיב בערובה ובתנאים לעיל.

4. ביום 19/5/19 הגישה המבקשת את הבקשה הנוכחית, לפיה יש מקום להאריך את תוקף התנאי הנוגעים
עמוד 1

להרחקת המשיב ממקום העבודה **למשך 30 ימים נוספים**, עד ליום 18/6/19. המבקשת הפנתה לחומר החקירה ולהשלמות הדרושות, ולכך שהמגבלה על יצירת קשר עם מי מהמעורבים הוטלה למשך 60 ימים.

5. לאחר שהוריתי על המצאת הבקשה לידי המשיב, נקבעה הבקשה לדיון בפניי להיום, תוך הארכת התנאים עד למועד הדיון.

6. בתגובה בכתב שהגיש ב"כ המשיב, עו"ד מסאלחה, נטען כי הבקשה דנן הוגשה שלא בתוך תקופת התנאי שבצו, אלא לאחר פקיעת התנאי. בשלב זה, התנאי פקע, ולבית-המשפט אין עוד סמכות להאריכו בהעדר הסכמה מצד המשיב. אף לא הייתה סמכות, נטען, להאריך התנאי עד למועד הדיון שנקבע במעמד הצדדים. ב"כ המשיב הפנה להחלטת בית-המשפט המחוזי בנצרת להחלטת בית-משפט השלום בנצרת מ"י 1146-12-18 **משטרת ימ"ר צפון נ' סואעד ואח'** (8/1/19) בהחלטה בערר עליה אותה החלטה, עמ"י 21301-01-10 **משטרת ימ"ר צפון נ' בריק** (17/1/19) (יכוננו יחד: "**פרשת הרופאים**") ולפסקי-דין נוספים.

עוד טען הסנגור כי לא ניתן אישור תובע לבקשה להארכת תנאים, כנדרש בחוק.

7. בדיון שהתקיים היום לפניי, טען ב"כ המבקשת כי הבקשה הוגשה כדיון, ביום 19/5/18, לאחר שהתנאי עמד בתוקפו עד ליום 18/5/19 - יום שבת - ולפיכך ניתן היה להגיש את הבקשה גם ביום העוקב. נטען, כי חלה התפתחות בחקירה בימים שקדמו להגשת הבקשה, אשר חייבה הגשתה. ב"כ המבקשת הפנה לדוח הסודי אותו הציג לפניי. לבסוף נטען, כי אי חידוש התנאי משמעותו פגיעה אפשרית קשה בחקירה, וחשש לשיבושה.

8. ב"כ המשיב הוסיף וטען בדיון, כי מחובתה של המבקשת היה להגיש את הבקשה בפרק זמן סביר טרם פקיעת התנאי, באופן שיאפשר לקיים בה דיון במעמד הצדדים כמתחייב מהוראות החוק. כן נטען, כי אין קשר בין בקשת הארכת התנאי לבין התפתחות לכאורית בחקירה. צוין כי ממילא חל על המשיב איסור ליצור קשר עם המעורבים בפרשה, אף אם יפגוש אותם במקום העבודה, וכי עניינית די בכך.

9. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, ועיינתי בחומר שהוגש לי, לרבות חומר החקירה ובו הדוח הסודי, דעתי היא כי דין הבקשה להתקבל בחלקה, וזאת חרף הליקויים שנפלו בהגשתה, ליקויים בלתי זניחים, שיילקחו בחשבון בקציבת ימי הערובה הנוספים שיינתנו.

אבהיר להלן את נימוקי החלטתי.

10. סעיף 58(א) לחוק המעצרים קובע כי ערובה ותנאי שחרור בערובה יתבטלו אם לא יוגש כתב אישום נגד חשוד בתוך 180 ימים. כן הסעיף מסמיך את בית-המשפט, בתוך תקופת הערובה, להאריך את הערובה ואת תנאיה לתקופה נוספת שלא תעלה על 180 ימים, אם הוגשה בקשה באישור תובע, ו-90 ימים נוספים באישור היועץ המשפטי לממשלה.

סעיף 57 קובע, בין היתר, כי דיון בבקשה להארכת תנאי ערובה, יתקיים במעמד הצדדים, אלא במקרים חריגים שפורטו בסעיף ואינם מן העניין כאן, וממילא לא נטענו.

11. על אף נוסחו של סעיף 58(א) לחוק המעצרים, לפיו הוא מסדיר ענייני ערובה מעבר ל-180 יום, הרי שעל פי פסיקת ביהמ"ש העליון (בש"פ 5536/13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (20.8.13)) סעיף 58 מהווה את המסגרת הדיונית להארכת תנאי ערובה, גם מקום שמדובר על תקופות ערובה קצרות יותר, שנקבעו בהחלטות בתי משפט בהליכי "מעצר ימים", ולאחר תום 30 הימים הראשונים.
12. עוד בהתאם לפסיקה, בקשה להארכת תוקף תנאי הערובה בהתאם לסעיף 58 לחוק המעצרים יש להגיש בתוך תקופת הצו, ועניין זה איננו נתון לשיקול דעתו של בית המשפט. כן יש לקיים דיון בבקשה, במעמד הצדדים, אף הוא בתוך תקופת תוקף הצו, אלא בהתקיים אחת הנסיבות המנויות בסעיף 57 לחוק, וכחלק מזכות החשוד להליך הוגן. נקבע, כי כאשר הדיון בבקשה במעמד הצדדים מתקיים לאחר פקיעת הצו, אין עוד לבית-המשפט סמכות להאריך התנאים כמבוקש.
13. יחד עם האמור לעיל, נקבע כי אין לשלול כי **במקרים חריגים ביותר**, כאשר הוכח לפני בית-המשפט כי חלה בחקירה התפתחות חדשה שהיא בגדר שינוי נסיבות, ניתן לבקש את חידוש התנאים, על אף פקיעתם במועד הדיון (בש"פ 6940/14 **אלמדיגם נ' מדינת ישראל** (2.11.14); בש"פ 4586/06 **חלידו נ' מדינת ישראל** (22.8.06); בש"פ 962/01 **רבינוביץ נ' מדינת ישראל** (12.3.01)).
14. אין מחלוקת כי מועד פקיעת התנאי של הרחקה ממקום העבודה למשך 30 ימים, אשר הוטל על המשיב בהחלטת מיום 18/4/19 חל ביום 18/5/19, יום שבת, וכי הבקשה דנן הוגשה ביום 19/5/19, יום לאחר פקיעת התנאי.
- אני מוכנה לקבל את טענת המבקשת כי המועד בו פוקע התנאי הנו 19/5/19, הוא יום הגשת הבקשה, ולא יום 18/5/19, וזאת בהתאם להוראות סעיף 10(ג) לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981, שכן היום האחרון בתקופה הנו יום שבת.
15. הבקשה הוגשה, אם כך, ביום האחרון ממש של תקופת הערובה, לפיכך אין ספק כי מועד הגשתה היה כזה שלא איפשר לקיים את הדיון בבקשה, במעמד הצדדים, בתוך תקופת הצו.
- על אף שהוגשה ביומה האחרון של תקופת הערובה, לא ציינה המבקשת מאומה באשר לדחיפות הדיון בבקשה, אף לא ביקשה לקיים דיון לאלתר, מפאת פקיעתה של תקופת הערובה. הבקשה טופלה לפיכך בלא כל דחיפות, לא הועברה לשופט תורן, אלא נותבה להמשך טיפולי ללא כל התראה מיוחדת.
16. הוראות המגבילות את סמכותה של המדינה להגביל חירות של מי שמחזיק בחזקת החפות מחייבות ככלל יישום דווקני, ולפיכך יש להקפיד על כך שיערך דיון במעמד הצדדים **בטרם פקעו התנאים**, אלא בנסיבות חריגות ומיוחדות כאמור. בפועל, הדיון היום התקיים שהתנאי הנוגע להרחקה ממקום העבודה כבר פקע והוא חל רק מתוקף החלטת הביניים שניתנה כי התנאים יחולו עד החלטה אחרת. עד כאן נמצא כי יש צדק בטענות הסנגור, לפיהן התנהלותה של המבקשת נעשתה תוך הפרת הוראות סעיף 58 לחוק המעצרים. דרך המלך הנה אפוא לדחות את הבקשה עקב עיתוי הגשתה, מבלי שיתאפשר, בשל מחדלה של המבקשת, לקיים את הדיון בתקופת חלות הערובה.
17. נותר לפיכך רק לבחון אם מתקיימות אותן נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן המצדיקות להיעתר לבקשה באופן

חריג. עיינתי בתיק החקירה ובדו"ח שהוצג לפניי, והתרשמתי כי המקרה דנן אכן נמנה בסופו של דבר על אותם מקרים בעלי נסיבות מיוחדות, בהם יש להיעתר לבקשה, באופן חריג.

במהלך חודש מאי, בו היה החשוד מורחק ממרכז הגמילה, התנהלה החקירה באופן סביר, ורמת החשד, שמראש הייתה גבוהה, התגברה משמעותית.

בייחוד מצאתי לנכון להפנות להתפתחות חקירה מיום 21/5/19, בתקופה בה החשוד היה מורחק ממרכז הגמילה מתוקף החלטת הביניים שניתנה על ידי, ואשר מפורטת בסעיף 8 של הדו"ח הסודי.

מדובר בראייה משמעותית ביותר, המגבירה את רמת החשד הסביר, ואשר מחייבת בחינות נוספות בפעולות חקירה.

18. התפתחות החקירה המהותית ביותר, בתיק זה שהחקירה בו טרם תמה, ושענינו חשדות חמורים ביותר, מחייבת עריכת איזון בין זכויות החשוד, ומניעת פגיעה יתרה בהן, ובין הצורך להגיע לחקר האמת, ולאפשר למשטרה להשלים את פעולות החקירה הדרושות מבלי שיקום חשש לשיבושה של החקירה ולפגיעה בה, בהתחשב בחומרת החשדות המיוחסים לו ובראיות הלכאוריות שהונחו לפניי.

לאחר ששקלתי נסיבות חריגות אלה, הגעתי לכלל מסקנה כי פעולות חקירה חיוניות מחייבות את הרחקת המשיב ממקום העבודה, גם אם לא למלוא פרק הזמן המבוקש.

19. יש לזכור כי על אף הפגיעה בחירותו של החשוד, לא מדובר במעצר ממש, אף לא בהגבלת חירות מוחלטת, כי אם הגבלה מכניסה למקום עבודתו. הגבלה זו נדרשת מהותית, והמהות גוברת על הפגיעה המנהלית בחשוד. בניגוד ל"פרשת הרופאים", שהורשו לחזור לעבודה, משנקבע כי לא הייתה התקדמות משמעותית בחקירה שהצדיקה היעדרות לבקשה דומה - כאן, כאמור, מצאתי התפתחות רלוונטית ומכרעת. ניתן אף לומר, כי מסת הראיות, בייחוד לנוכח ההתפתחות האחרונה, שוללת אפשרות לפיה החשוד ישוב כעת לבקר ולעבוד באותו מרכז גמילה שבו ביצע לכאורה עבירות חמורות.

20. הפגם הנוסף לו טען הסנגור, על כך שהמבקשת לא צירפה אישור תובע לבקשתה, אין בו לשנות את קביעתי, וזאת לנוכח הנימוקים שלעיל, ובהתחשב בכך שתקופת הערובה שניתנה מראש הייתה קצרה, ולא התקרבה לתקופת 180 הימים, הנקובה בסעיף 58 לחוק המעצרים. מבלי להכריע בסוגייה, אביא את דעתי כי ספק אם נדרש, בנסיבות, אישור תובע, כשמדובר בתקופה קצרה מזו הקבועה בחוק.

לסיכום, אני נעתרת לבקשה באופן חלקי בלבד, בשים לב לפגמים שבהליך.

נאסר על החשוד להיכנס או להגיע למקום עבודתו, במרכז הגמילה בנצרת, במשך 10 ימים נוספים מהיום.

ניתנה היום, י"ח אייר תשע"ט, 23 מאי 2019, במעמד הצדדים.